

Finnfundin kehityspoliittinen erityistehtävä sekä omistaja- ja kehityspoliittiset tavoitteet vuodelle 2019

Erityistehtävä ja strateginen ohjaus

Finnfund on ulkoministeriön (UM) hallinnonalaan kuuluva valtion erityistehtäväyhtiö. Yhtiön tehtävä ja toiminnan tavoitteet määritellään Finnfund laissa (291/79). Yhtiön lakisääteisenä tehtävänä on edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ohjaamalla henkisiä ja taloudellisia voimavaroja näiden maiden teollisen ja muun taloudellisen yritystoiminnan kehittämiseen. Finnfund toteuttaa tehtävänsä sijoittamalla omaa pääomaa sekä myöntämällä lainoja ja takauksia kehitysmaissa toimiviin yrityksiin. Samalla yhtiö rahoittajan asemassa osallistuu sijoituskohteiden kehittämiseen.

Ulkoministeriön omistajaohjaus tarkoittaa Finnfund-lain antamaa ohjausta yhtiön toiminnalle ja perustuu valtion omistajapolitiikkaa koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen (13.5.2016) sekä valtioneuvoston kehityspoliittiseen selontekoon (4.2.2016). Omistajaohjaus liittyy poliittisissa linjauksissa asetettuihin yleisiin tavoitteisiin. Yhtiön johtokunta puolestaan vastaa yhtiön strategisesta ohjauksesta ja liiketoiminnallisesta päätöksenteosta.

Finnfundin keskipitkän ajan strategiana toimii johtokunnan hyväksymä strategia kaudelle 2018-2025. Tämän lisäksi johtokunta hyväksyy toiminnallisia linjauksia toiminnan ohjaamiseksi tietyissä erityiskysymyksissä (esim. verokysymykset, naisten aseman edistäminen, ihmisoikeudet, ympäristö- ja yhteiskuntavastuun asiat sekä tiedotus). Kaikista strategisen tason suunnitteluun ja yritysvastuuseen liittyvistä linjauksista tulee käydä vuoropuhelua keskeisten sidosryhmien kanssa ja UM:n tulee puoltaa niitä ennen johtokunnan päätöstä niiden hyväksymisestä. Lisäksi linjaukset tulee julkaista.

UM on hallituskaudella kehityspoliittisen selonteon mukaisesti vahvistanut Finnfundin toimintaedellytyksiä. Vuonna 2016 yhtiölle myönnettiin 130 miljoonan euron vaihtovelkakirjalaina ja yhtiön omaa pääomaa on korotettu yhteensä 20 miljoonalla eurolla vuosina 2017 ja 2018. Lisäksi valtio on antanut 75 miljoonan euron tappiokorvaussitoumuksen yhtiölle erityisen riskialttiille mutta kehitys- ja/tai ilmastovaikutuksiltaan merkittävillä sijoituksilla (erityisriskirahoitus). Erityisriskirahoitus on voimassa vuosina 2018-2023.

Omistaja- ja kehityspoliittiset tavoitteet

Suomen kansallisena kehitysrahoituslaitoksena Finnfund osallistuu kestävän kehityksen (SDG) tavoitteiden toimeenpanoon. YK:n arvion (2014) mukaan tavoitteiden toteuttamiseksi kehitysmaat tarvitsevat jopa 2 500 miljardin dollarin vuosittaisen lisärahoituksen investoinneille. OECD:n mukaan maailman julkinen kehitysapu kokonaisuudessaan vuonna 2017 oli

147 miljardia dollaria. SDG tavoitteiden toteutumisen kannalta on siten olennaista, että julkisen rahoituksen lisäksi kehitysmaiden investointitarpeita rahoitetaan myös yksityisellä rahoituksella. Finnfundilla on tärkeä rooli tämän rahoituksen mahdollistajana. Tämä rooli on erityisen tärkeä köyhemmissä kehitysmaissa, jossa pääomaa on vähän ja pääomamarkkinat ovat kehittymättömät.

Finnfundin toiminta edistää erityisesti kehityspoliittisen selonteon toisen painopistealueen toimeenpanoa, luoden työpaikkoja, elinkeinoja ja hyvinvointia. Toiminnassa tulee kuitenkin myös edistää muitten painopisteiden toimeenpanoa kuten naisten aseman parantaminen, hyvän hallinnon toteuttaminen sekä ruokaturvaa ja energian ja veden saantia. Ilmastotoimet ovat myös tärkeä osa Finnfundin toimintaa.

Valtioneuvoston kehityspoliittisen selonteon mukaisesti ulkoministeriö seuraa Finnfundin toiminnan tuloksellisuutta asettamalla sille tulosindikaattorit (liite 1). Kehityspoliittista vaikuttavuutta seurataan mittamalla i) matalan ja alemman keskitulotason maihin kohdistuvat sijoitukset osuutena Finnfundin uusien sijoituspäätösten arvosta, ii) ilmastohankkeisiin kohdistuvat sijoitukset osuutena Finnfundin uusien sijoituspäätösten arvosta, iii) työpaikat rahoitetuissa hankkeissa ja iv) rahoitettujen yritysten määrä. Ensimmäiselle ja toiselle indikaattorille on asetettu tavoitteet (>75 % ja >50 %). Kaksi muuta indikaattoria perustuvat UM:n kehityspoliittisen selonteon tulosseurantaan Suomen koko kehitysyhteistyössä selonteon toiseen painopistealueeseen liittyen. Finnfund raportoi erillisenä prosessina UM:lle muista kehityspoliittisen selonteon tulosseurantaindikaattoreista. Tämä raportointi kehitetään vuoden 2019 aikana osana UM:n laajempaa prosessia.

Finnfundin hallinnon tehokkuutta seurataan mittaamalla v) oman pääoman tuotto viisivuotiskauden liukuvana keskiarvona ja vi) toimintakulujen osuus sijoitusomaisuudesta. Molemille indikaattorille on asetettu tulostavoitteet (>2 % ja <2 %).

Finnfund raportoi indikaattoreiden toteutuksesta vuosittain yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen yhteydessä. Finnfund julkaisee myös erikseen vuosittaisen kehitysvaikutusraportin, jossa kehitystuloksista raportoidaan UM:n asettamia indikaattoreita laajemmin.

Finnfund tulee pyrkiä aktivoimaan ja kannustamaan suomalaisia yrityksiä toimimaan kehitysmaissa. Suomalaisten yritysten osaamista ja voimavaroja tulee katalysoida SDG –tavoitteiden saavuttamiseksi.

Toiminnan periaatteet

Finnfund edistää voitollista ja siten liiketaloudellisesti kestävästä yksityistä yritystoimintaa kehitysmaissa. Samalla Finnfund toimii myös vastuullisen yritystoiminnan edistäjänä. Yhtiön tulee toimia YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden (UNGP) mukaisesti. Rahoitusta saavien yritysten tulee huomioida ihmisoikeudet toiminnassaan ja tehdä töitä niiden edistämiseksi UM:n vuoden 2015 HRBA ohjeen mukaisesti. Sijoitustoiminnassaan Finnfund noudattaa IFC:n tulosstandardeja (Performance Standards) Euroopan kehitysrahoittajien yhteistyöjärjestön (Association of European Development Finance Institutions; EDFI) käytännön mukaisesti.

Finnfundilla tulee olla toiminnalliset linjaukset, joissa käsitellään seuraavia yhtiön edistettäviä asiakokonaisuuksia; naisten aseman edistäminen, kehitysmaiden verotulojen kasvattaminen, sijoitusten ympäristö- ja yhteiskuntavaikutukset, ihmisoikeuksien huomioiminen sijoituksissa ja avoin tiedonantopolitiikka. Näiden lisäksi yhtiön johtokunta voi myös päättää muiden toiminnallisten linjausten hyväksymisestä. Ympäristö- ja yhteiskuntalinjaus tulee uusia vuoden 2019 aikana. Uudessa linjauksessa ilmastotoimet tulee huomioida keskeisenä elementtinä.

Finnfundin hallinnossa sijoitusten kehityspoliittista vaikuttavuutta seurataan sijoituspäätöksiä varten kehitysvaikutusarviointityökalulla (Development Effectiveness Assessment Tool; DEAT), joka on julkinen. Sijoitusten toteutumista ja vaikuttavuutta tulee seurata mahdollisimman aktiivisesti mm. hyödyntäen edustusmahdollisuuksia yritysten hallituksissa, mikäli tarkoituksenmukaista. Finnfundin tulee edelleen kehittää ja vahvistaa sijoitustensa toteutuneiden kehitystulosten seurantaa ja evaluointipolitiikkaansa toimeenpanoa. Kehitysvaikutusten arvioimisessa Finnfundin kontribuutio niiden syntymiseen tulee huomioida.

Finnfund on osa kansainvälisten ja kansallisten kehitysrahoituslaitosten yhteisöä ja yhtiön tehokas toiminta vaatii toimimista tämän yhteisön yhteisten toimintatapojen mukaisesti. EDFI:n jäsenenä Finnfund on aktiivinen toimia yhteisön toimintatapojen kehittämisessä. Finnfund osallistuu myös aktiivisesti EU:n kehitysrahoitusarkkitehtuurin kehittämiseen ja pyrkii hyödyntämään EU:n rahoituskanavia.

UM on vuonna 2018 teettänyt evaluoinnin Finnfundin toiminnasta. Finnfund lähettää UM:lle tiedoksi johtokunnan hyväksymän vastineen niistä toimista, joihin se evaluaation suositusten pohjalta ryhtyy Finnfundin toiminnan kehittämisessä vuoden 2019 aikana.

Finnfund on osa Suomen valtionhallinnon Team Finland -verkostoa ja osallistuu sen puitteissa kansainvälisten yritystukipalveluiden kehittämiseen.

LIITE 1: Finnfundin omistaja- ja kehityspoliittiset tavoitteet

	Tavoitetaso vuoden 2018 indikaattorin mukaan (suluissa vuoden 2017 tulos)	Vuoden 2019 tavoite	Huomioita
Finnfundin kehityspoliittiset tavoitteet			
1. Matalan ja alemman keskitulotason maihin kohdistuvat sijoitukset osuutena Finnfundin uusien sijoituspäätösten arvosta (%)	>75 % (83 %)	>75 %	
2. Ilmastohankkeisiin kohdistuvat sijoitukset osuutena Finnfundin uusien sijoituspäätösten arvosta (%)	(65 %)	>50 %	OECD DAC:n ilmasto-markkereita soveltaen ne sijoitukset, joiden osa- tai päätavoitteena on ilmastomuutoksen hillitseminen tai siihen sopeutuminen.
3. Työpaikat Finnfundin rahoittamissa hankkeissa	(29 952)	Raportoitava	Noudatetaan UM:n kehitysyhteistyön tuloraportoinnin metodologiaa.
, joista naisille			
4. Finnfundin rahoitettamien yritysten määrä		Raportoitava	Noudatetaan UM:n kehitysyhteistyön tuloraportoinnin metodologiaa.
, joista pieni- tai keskisuuria yrityksiä (kpl).			
, joista naisten omistamia (%).			
Finnfundin hallinnon tavoitteet			
5. Oman pääoman tuotto viisivuotiskauden liukuvana keskiarvona	> 2 % (1,1 %)	> 2 %	
6. Toimintakulujen osuus sijoitusomaisuudesta.	< 2 % (1,7 %)	< 2 %	